

Элективті пәндер каталогы

1. **Кафедра:** Дәрілер технологиясы.
2. **Білім беру деңгейі:** Магистратура (бейіндік бағыты).
3. **Білім бағдарламалары:** Фармация
4. **Курс:** 1
5. **Элективті пән атауы:** Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP.
6. **Кредит саны:** 3
7. **Мақсаты:** Тиісті фармацевтік тәжірибе талаптары туралы түсінікті қалыптастыру.
8. **Міндеттері:**
  - GLP – тиісті зертханалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GCP – тиісті клиникалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GMP – тиісті өндірістік тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GSP – тиісті сақтау тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GDP – тиісті дистрибуторлық тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GPP – тиісті дәріханалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
  - GPCL – дәрілік құралдарды бақылаудың ұлттық зертханаларға арналған тиісті тәжірибенің талаптарын оқыту.
9. **Пән мазмұны:** Тиісті фармацевтік тәжірибе – бұл денсаулық сақтау ұйымының дәрілік құралдарды жасау, зерттеу, өндіру және тарату сатыларында қойылатын талаптары. Тиісті тәжірибелерге сәйкес дәрілік құралдардың «өміріне қажетті» әртүрлі этаптарында басшылықты сапа стандарты қалыптастырады.
«Тиісті фармацевтік тәжірибе» пәні зерттеулер жүргізу үшін қойылатын талаптарды қалыптастыратын, тиісті зертханалық тәжірибелер (GLP) және тиісті клиникалық тәжірибелер (GCP) талаптарын оқытады. Препараттарды өндіруге және таратуға рұқсат ету тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) және тиісті дистрибуторлық тәжірибе (GDP) талаптарымен қамтамасыз етіледі. Тиісті сақтау тәжірибесі (GSP) фармацевтік өнімдерді сақтауда, тасымалдауда және таратуда қойылатын талаптарды қамтамасыз етеді. Тиісті дәріханалық тәжірибе (GPP) фармацевтік көмектің сапасын қамтамасыз етуге, жабдықтауды ұйымдастыруға және дәрілік құралдарды қолдануға негізделген.
Бұл бағдарлама магистранттарға пән бойынша қажетті білім, білік және дағдыларды беру, оқыту нәтижелеріне қол жеткізу үшін әзірленген.
10. **Пәнді таңдауды негіздері:** «Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP» пәні алғашқы рет ұсынылады және негізінен дипломнан кейінгі білім беру сатысында мамандардың біліктілігін жетілдіру және аттестаттау үшін қажет.
Тиісті фармацевтикалық тәжірибе – бұл денсаулық сақтау ұйымының дәрілік құралдарды жасау, зерттеу, өндіру және іске асыру сатысында ұсынылған талаптар. Тиісті тәжірибе бойынша нұсқаулық ретінде дәрілік құралдардың әртүрлі «өмірлік» сатыларындағы сапалық стандарттар бекітілген.
«Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP» пәні тиісті зертханалық (GLP) және клиникалық (GCP) тәжірибенің талаптары бойынша зерттеулерді жүргізуге арналған бекітілген талаптарды оқытады. Препаратты өндіру және сату жөніндегі қаулыны тиісті өндірістік (GMP) және дистрибуторлық (GDP) тәжірибе бойынша жетекшілер бекітеді. Тиісті сақтау тәжірибенің (GSP) нұсқаулығы фармацевтік өнімді сақтау, тасымалдау және тарату талаптарын бекітеді. Тиісті дәріханалық тәжірибе (GPP) фармацевтік қызметтің сапалық кепілдігіне, жеткізуді ұйымдастыруға, дәрілік құралдарды белгілеу және қолдануды жетілдіруге негізделген.

11. Оқыту нәтижелері:

1ОН	GXP – талаптары бойынша білімін; GXP халықаралық стандарт талаптарын; ДЗ сапасын бақылау және стандарттаудың заманауи тәсілдерін; GLP халықаралық және ұлттық стандарттарына сай клиникаға дейінгі зерттеу принциптерін; жаңа ДЗ GMP талаптарына сай енгізу принциптерін көрсетеді, GPP (Good Participatory Practice, бөлшек сауданың тиісті тәжірибесі) ережелерімен реттелетін бөлшек сауданы ұйымдастыру талаптарын.
2ОН	GMP халықаралық стандартының талаптарына сәйкес дәрілік құралды өмірлік циклін бақылайды; дәрілік құралдың өндірісіне жауап беретін тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын қолданады; таза үй-жайларда жұмыс істеу мақсатында персоналды іріктеу үшін тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын

	пайдаланады; таза үй-жайларды ұйымдастыру бойынша тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын пайдаланады, GPP (Good Participatory Practice, бөлшек сауданың тиісті тәжірибесі) ережелерімен реттелетін бөлшек сауданы ұйымдастыру.
3ОН	ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін қолданады; кәсіби қызметте қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру бойынша ұсыныстар түрінде өз тұжырымдарын жүргізеді.
4ОН	кәсіби қызмет саласында ақпараттық және компьютерлік технологияларды пайдалануға қабілетті; ақпаратпен (анықтамалық, ғылыми) жұмыс істеу бойынша өзінің білімі мен іскерлігін беруге қабілетті; өз пікірін, зерттелетін саладағы ғылыми нәтижелерді талдауды ұсынады; презентация, жоба түрінде ресімдейді, ғылыми конференциялардағы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін ұсынады және т. б.
5ОН	өз ойларын, ақпаратты талдау және синтездеу арқылы көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын меңгерген; Денсаулық сақтау қызметкерлерімен және әріптестерімен серіктестік, сенімді қарым-қатынас жасайды; жұмыста мультимәдениеттілік пен ашықтықты көрсетеді.
6ОН	Кәсіби өсумен айналысады; деректер базасында ақпарат іздеуді жүргізеді, ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін пайдаланады; ғылыми зерттеулер әдістерін қолданады, ғылыми жұмыстарды жазу кезінде идеяларды әзірлейді және сыни ойлау мен дағдыларды дамытады.

12. Әдебиет

Негізгі:

1. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства. - Т.1. – М.: Издательство БИНОМ, 2016.- 328 с., ил.
2. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В., Гордиенко М.Г., Гусева Е.В., Троянкин А.Ю. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства.-Т.2. – М.: Издательство БИНОМ, 2013.- 480 с., ил.

Қосымша:

1. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 1. - Астана – 2008 г.- 590 с.
2. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 2. - Астана – 2009 г.- 797 с.
3. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 3. - Астана – 2014 г.- 872 с.
4. Сағындықова Б.А. Дәрілердің өндірістік технологиясы: оқулық – Шымкент, 2008. – 348 бет. 1.

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: «Фармация», бейінді бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Жекелеген топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

6. Кредиттер саны: 10

7. Мақсаты: ҚР ДСМ негізгі хаттамалары мен бұйрықтарына, дәрілік заттарды ұтымды қолдану үшін Формулярлық жүйенің негіздеріне сәйкес полиморбидтілікті ескере отырып, нақты клиникалық жағдайларда дәрілік заттардың клиникалық және экономикалық тиімділігін ескере отырып, терапияда дағдыларды қалыптастыру.

8. Пәннің мазмұны: жекелеген аурулардың фармакотерапия принциптері. Тиімділігі мен қауіпсіздігін ескере отырып, дәрілік заттарды ұтымды таңдау. Медициналық ұйымдарды дәрілік заттармен қамтамасыз ету қағидалары. Формулярлық жүйе. Дәрілік формулярды әзірлеу. Қажеттілікті талдау.

9. Тапсырмалар:

- пациенттің клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы мен жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік заттардың тағайындалуын бағалауды үйрету;
- фармакотерапияның ұтымдылығын арттыру мақсатында қажет болған жағдайда дәрілік препаратты оңтайлы таңдау мен ауыстыруды жүргізуге үйрету.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: клиникалық фармация қызметін дамыту. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану, медициналық ұйымдарда дәрілік формулаларды әзірлеу мәселелері бойынша терең даярлау қажеттілігі.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Жекелеген топтардағы дәрілік заттарды ұтымды пайдалану білімі мен дағдыларын көрсетеді (фармакокинетикалық, фармакодинамикалық көрсеткіштер, қолдануға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, жағымсыз дәрілік реакциялар, дозалау режимі, науқастың жағдайы мен жасына байланысты қолдану ерекшеліктері)
ОН2	Консультациялық көмек, сараптамалық функция, ұйымдастыру қызметін көрсете отырып, дәрілік заттарды ұтымды пайдалану және дәрілік формулярды (пациенттер, дәрігерлер, зертханалық қызмет, эпидемиология қызметі, қоғамдық денсаулық сақтау, бақылаушы органдар және т. б.) әзірлеу бойынша барлық мүдделі тұлғалармен тиімді өзара іс-қимыл жасауға қабілетті
ОН3	Медициналық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін дәлелді тәжірибеге сәйкес тәуекелдерді бағалауға және ең тиімді дәрілік заттарды қолдануға қабілетті
ОН4	Дәрілік формулярды әзірлеу, бекіту және ілгерілету кезінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет етуге қабілетті
ОН5	Дәрілік заттарды тұтынуды талдауға, фармакотерапияның тиімділігі мен қауіпсіздігін талдауға, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету, дәрілік терапияда жаңа технологияларды ілгерілету мәселелері бойынша шешімдер ұсынуға және қабылдауға қабілетті.
ОН6	Өз бетінше білім алуға және кәсіби команданың басқа мүшелерін оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті.

12. Пререквизиттер: жоқ

13. Постреквизиты: кәсіби даму.

14. Әдебиеттер:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.
3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)
5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с

9. Орманов, Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.

10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).

11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной антитромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung, Bertram G. Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHillEducation, 2018. - 1250 p.

2. Goodman and Gilman's A. The Pharmacological Basis of Therapeutics [Text] : textbook / Goodman & Gilman's A.; editor L.

L. Brunton . - 13 nd ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2018. - 1419 p.

Қосымша әдебиеттер

1. Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет

2. Машковский М. Д. Лекарственные средства. 16-е издание. перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. - 1216 с.

3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы / Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева. - Алматы: Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 552 бет. с.

4. Фармакология антимикробных средств : учеб. пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 784 с.

5. Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий / С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид = Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученым советом КГМУ. - Алматы: Эверо, 2013. - 132 с.

6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.-методическое пособие / ЮКГФА. - ; Утв. на ученом Совете ЮКГФА. - Алматы: Эверо, 2013. - 138 с.

Электронные издания:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер-класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

2.. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).

3. Аскорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан. (37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.

5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>

6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: «Фармация», бейінді бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Дәрілік заттарды пайдалануды бағалау және клиникалық-фармакологиялық сараптама.

6. Кредиттер саны: 5

7. Мақсаты: Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 3 қарашадағы № ҚР ДСМ-179/2020 бұйрығы негізінде дәрілік заттарды ұтымды пайдалануды бағалауда дағдыларды қалыптастыру. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалануды бағалауды жүргізу қағидаларын бекіту туралы.

8. Пәннің мазмұны: клиникалық-экономикалық сараптама ұғымдары. Медициналық көмектің сапасын экономикалық бағалау. Медициналық технологиялардың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалаудағы дәлелді медицина әдістемесі. Медициналық көмектің сапасын басқару және клиникалық-Экономикалық талдаудың рөлі. Фармакоэкономикалық талдау әдістері VEN-ABC талдау, Талдау "аурудың құны", шығындарды азайту, "шығындар-тиімділік". Клиникалық-экономикалық сараптамада өмір сүру сапасын бағалау. Полипрагмазия. Фармакотерапияның тиімділігін бақылау.

9. Тапсырмалар:

- дәрілік заттарды ұтымды пайдалануды бағалауды жүргізу және фармакотерапияға фармакологиялық сараптама жүргізу дағдыларын үйрету;
- ҒДО әдістемелік ұсынымдары негізінде дәрілік заттарды ұтымды пайдалануды бағалау бойынша жұмыс дағдыларын дамыту.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: тиісті фармацевтикалық практиканы бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2021 жылғы 4 ақпандағы № ҚР ДСМ-15 бұйрығы негізінде Медициналық және фармацевтикалық ұйымдарда фармакологиялық қадағалау жүйесінің жұмыс істеуі.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Тиімді және қауіпсіз фармакотерапияға клиникалық-экономикалық зерттеулер жүргізу саласындағы негізгі білімдерін көрсетеді
ОН2	Клиникалық-экономикалық зерттеулердің нәтижелерін жүргізу және пайдалану тәсілдерін іздеу
ОН3	Тиімді және қауіпсіз фармакотерапия жүргізу мониторингін жүзеге асыруға қабілетті
ОН4	Медициналық ұйымдарды дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету саласында медициналық көмек көрсету сапасын бағалауды ұсынуға қабілетті
ОН5	Тиімді және қауіпсіз фармакотерапия мониторингі, өмір сүру сапасын бағалау мәселелері бойынша кәсіпқойаралық топта тиімді өзара іс-қимыл жасайды, бұл болашақта қажетті оқыту дағдылары игерілетін салада оқыту болып табылады.
ОН6	Дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету және дәрілік заттарды пайдалану саласында медициналық көмек көрсету сапасын қамтамасыз ету үшін дәрілік заттарды пайдалануды талдау, клиникалық-экономикалық зерттеулер саласындағы құзыреттер деңгейін дербес арттырады.

12. Пререквизиттер: жекелеген топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиты: кәсіби даму.

14. Әдебиеттер:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.

2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.

3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)
5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с
9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.
10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).
11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной анти тромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G.Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHilleducation, 2018.-1250 p.
2. Goodman end Gilman'sA.ThePharmacologicalBasisofTherapeutics[Text]: textbook/ Goodman&Gilman'sA.;editorL. L. Brunton . -13 nd ed. -New York:McGraw-HillEducation,2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

- 1.Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет
- 2.МашковскийМ.Д. Лекарственные средства.16.- издание.перераб.,доп.ииспр.М.Новаяволна.2017. –1216с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы /Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева.- Алматы: Литер Принт. Казахстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимикробных средств : учеб.пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Казахстан, 2016. - 784с.
- 5.Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий/ С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид =Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученымсоветом КГМУ. -Алматы:Эверо, 2013.-132 с.
6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.- методическое пособие/ ЮКГФА. - ; Утв. на ученом СоветеЮКГФА. - Алматы:Эверо,2013. -138 с.

Электронные издания:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер- класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
- 2.. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан.(37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).
4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.

5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>
6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: «Фармация», бейінді бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Дербестендірілген фармакотерапия.

6. Кредиттер саны: 5

7. Мақсаты: Өртүрлі ауруларға тиімді фармакотерапия жүргізу, ағзаның жеке қасиеттерін анықтау арқылы профилактика мен емдеудің оңтайландырылуы мен даралығын ескере отырып, жанама әсерлердің алдын алу.

8. Пәннің мазмұны: жеке фармакотерапияға кіріспе. Фармакологиялық жауапқа әсер ететін жеке факторлар. Адам геномы. Фармакогенетика және фармакогеномика саласындағы зерттеулер. Omics технологиясы. Әр түрлі органдар мен жүйелердің ауруларына арналған терапияның фармакогенетикалық аспектілері. Тераностика. Фармакогенетикалық тест жүйелері. Фармакогенетикалық зерттеулердің мәліметтер базасы. Жеке фармакотерапиядағы цифрлық технологиялар.

9. Тапсырмалар:

- пациенттің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік заттарды ұтымды тағайындау әдіснамасын үйрету;
- пациенттің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік заттардың жанама әсерлерін болжауға және бағалауға үйрету;
- пациенттің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік заттардың өзара әрекеттесуін бағалауды үйрету.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: «Дербестендірілген фармакотерапия» элективті пәні медицина факультетінде медициналық-биологиялық пәндерді оқу тізбегінің соңғы буыны болып табылады. Интегративті пән ретінде «дербестендірілген фармакотерапия» логикалық байланысты, үйлесімді толықтыратын бірқатар пәндерді біріктіреді: фармакология, Биохимия, фармакотерапия, дәлелді медицина, генетика, фармакогенетика, молекулалық биология және omics технологиялары.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	ДНҚ талдау әдістерін қолдана отырып, биохимиялық, микробиологиялық, молекулалық биотехнологиялық зерттеулер саласындағы білімді көрсетеді.
ОН2	Жеке терапия әдістеріне негізделген ең тиімді және қауіпсіз дәрілерді тандайды.
ОН3	Рационалды фармакотерапияны қамтамасыз ету үшін жеке терапия жүргізу үшін дәрігерлермен және басқа мамандармен өзара әрекеттеседі.
ОН4	Ақпараттық-анықтамалық, дерекқор, интернет-ресурстар көздерін пайдалана отырып, жеке фармакотерапия бойынша іздеуді жүргізеді.

12. Пререквизиттер: жекелеген топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиты: кәсіби даму.

14. Әдебиеттер:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова . - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.
3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)

5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с
9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.
10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).

11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной анти тромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G.Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHilleducation, 2018.-1250 p.
2. Goodman end Gilman'sA.ThePharmacologicalBasisofTherapeutics[Text]: textbook/ Goodman&Gilman'sA.;editorL. L. Brunton . -13 nd ed. -New York:McGraw-HillEducation,2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

- 1.Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет
- 2.МашковскийМ.Д. Лекарственные средства.16-издание.перераб.,доп.ииспр.М.Новаяволна.2017. –1216с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы /Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева.- Алматы: Литер Принт. Казахстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимикробных средств : учеб.пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Казахстан, 2016. - 784с.
- 5.Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий/ С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид =Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученымсоветом КГМУ. -Алматы:Эверо, 2013.-132 с.
6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.- методическое пособие/ ЮКГФА. - ; Утв. на ученом СоветеЮКГФА. - Алматы:Эверо,2013. -138 с.

Электронные издания:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер- класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
- 2.. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан.(37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).
4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.
5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>
6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология
2. Дайындық деңгейі: магистратура
3. Білім беру бағдарламасы: "Фармация", бейіндік бағыт
4. Курс: 1
5. Элективті пәннің атауы: Дәрі-дәрмектерді таңдау және алмастыру: дженериктер және биосимилярлар.

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: Дәрілік терапияда жалпы мақсаттағы препараттар мен биосимилярларды ұтымды пайдалану дағдыларын қалыптастыру

8. Пәннің мазмұны: Дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етудің заманауи ұйымы. Денсаулық сақтау жүйесіндегі дәрілік препараттардың алмастырылуын зерттеу: клиникалық тиімділігі, қауіпсіздігі, экономикалық орындылығы. Медициналық қолдануға арналған дәрілік препараттардың алмастырылуын анықтау тәртібі. Терапевтік тәжірибеде түпнұсқа және жалпы дәрілік заттар. Жалпы ауыстыру мәселелері: оң және теріс жақтары.

9. Міндеттер:

- пациенттің жеке ерекшеліктерін ескере отырып дженериктер мен биосимилярлардың тағайындалуын бағалауды үйрету;
- фармакотерапияның ұтымдылығын арттыру мақсатында қажет болған жағдайда дәрілік препаратты оңтайлы таңдау мен ауыстыруды жүргізуге үйрету.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: жоғары технологиялық препараттар мен биосимилярларды әзірлеу мен өндіруді дамыту. Генерикалық препараттардың маңызды номенклатурасы. Биоеквивалентті препараттарды ауыстыру мүмкіндіктері. Фармацевтикалық нарықта және медициналық ұйымдарды дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуде дженериктердің экономикалық қолжетімділігі. Биосимилярларды онкологиялық тәжірибеде, аутоиммунды ауруларды емдеуде және т. б. кеңінен қолдану.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Медициналық мекемелердегі дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етудің заманауи ұйымының білімін көрсетеді.
ОН2	Медициналық қолдану үшін дженериктер мен түпнұсқа препараттарды ауыстыру тәртібін анықтайды және қолданады
ОН3	Дәрілік препараттарды клиникалық тиімділігін, қауіпсіздігін, экономикалық орындылығын ескере отырып алмастыра алады
ОН4	Түпнұсқа құралдарды дженериктермен және биосимилярлармен ауыстыру, таңдау бойынша ұсыныстар мен негіздемелер ұсынады
ОН5	Препараттарды ауыстыру мәселелерін талқылау кезінде тиімді коммуникацияларды көрсете алады
ОН6	Ғылыми әдебиеттер, ғылыми жарияланымдар деректері, ұлттық дәрілік формуляр деректері, халықаралық дәрілік формулярлар және т. б. негізінде дәрілік заттарды іріктеу және ауыстыру дағдыларын өз бетінше дамытуға қабілетті

12. Пререквизиттер: Жеке топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиттер: кәсіби даму.

14. Әдебиет:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.

2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.
3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)
5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с
9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.
10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).
11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной анти тромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G.Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHilleducation, 2018.-1250 p.
2. Goodman end Gilman'sA.ThePharmacologicalBasisofTherapeutics[Text]: textbook/ Goodman&Gilman'sA.;editorL. L. Brunton . -13 nd ed. -New York:McGraw-HillEducation,2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

- 1.Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет
- 2.МашковскийМ.Д. Лекарственные средства.16.- издание.перераб.,доп.ииспр.М.Новаяволна.2017. –1216с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы /Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева.- Алматы: Литер Принт. Казахстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимикробных средств : учеб.пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Казахстан, 2016. - 784с.
- 5.Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий/ С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид =Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученымсоветом КГМУ. -Алматы:Эверо, 2013.-132 с.
6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура,механизм действия и показания к применению): учеб.- методическое пособие/ ЮКГФА. - ; Утв. на ученом СоветеЮКГФА. - Алматы:Эверо,2013. -138 с.

Электронные издания:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер- класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

2.. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).

3. Аскорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан.(37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.

5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>

6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: "Фармация", бейіндік бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Микробқа қарсы ұтымды терапия және антибиотиктермен емдеу профилактикасы.

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: Антибиотикке төзімділіктің дамуын тежеу мақсатында микробқа қарсы препараттарды қолдану дағдыларын қалыптастыру және дамыту.

8. Пәннің мазмұны: Фармакодинамика, фармакокинетика, микробқа қарсы белсенділік спектрі. Таңдау принциптері (эмпирикалық және этиотропты), инфекцияның орналасуына және жағдайдың ауырлығына, бүйрек пен бауыр функциясына байланысты дозалау режимін анықтау. Дәлелді медицина принциптеріне негізделген микробқа қарсы препараттардың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау әдістері. Микробқа қарсы препараттардың комбинациясы және басқа топтардың препараттарымен бірге тағайындау кезіндегі өзара әрекеттесу. Микробқа қарсы препараттарды тағайындау кезіндегі фармакологиялық төзімсіздік.

9. Міндеттер:

- әр түрлі жұқпалы аурулардың микробқа қарсы препараттарын тиімді пайдалану дағдыларын үйрету;
- микробқа қарсы препараттарын тиімді қолдануды бағалау дағдыларын қалыптастыру.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: Антибиотикке төзімділік мәселесі ДДҰ-ның алдағы 10 жылдағы басты мәселелерінің бірі болып табылады. Медициналық көмек көрсетудің барлық деңгейлерінде және дәрілік заттарды өткізу деңгейінде микробқа қарсы препараттарды тиімді тағайындау білімі мен дағдыларын қалыптастыру қажет.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Микробқа қарсы препараттарды тиімді және қауіпсіз қолдану туралы білімді көрсетеді.
ОН2	Микробқа қарсы препараттарды тиімді пайдалану бойынша пациент үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу мақсатында Денсаулық сақтау мамандарымен өнімді өзара жұмыс жасауға қабілетті.
ОН3	Ықтималдықтарды бағалауға және микробқа қарсы препараттарды тағайындау қауіпсіздігінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін ең тиімді әдістерді қолдануға қабілетті.

ОН4	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет етуге, дәрілік заттарды тиімді пайдалану саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс істеуге қабілетті.
ОН5	Арнайы әдебиеттерді сыни тұрғыдан бағалауға, өзінің күнделікті қызметінде Халықаралық дерекқорларды тиімді пайдалануға, зерттеу жұмысына қатысуға қабілетті
ОН6	Микробқа қарсы препараттарды тиімді пайдалану мәселелері бойынша өз бетінше білім алуға және кәсіби команданың басқа мүшелерін оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті

12. Пререквизиттер: Жеке топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиттер: кәсіби даму.

14. Әдебиет:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова . - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.

2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.

3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).

4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)

5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с

6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.

7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.

8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с

9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.

10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).

11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной анти тромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G.Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHilleducation, 2018.-1250 p.

2. Goodman end Gilman'sA.ThePharmacologicalBasisofTherapeutics[Text]: textbook/ Goodman&Gilman'sA.;editorL.

L. Brunton . -13 nd ed. -New York:McGraw-HillEducation,2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

1.Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет

2. Машковский М. Д. Лекарственные средства. 16-е издание, перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. – 1216 с.

3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы / Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева. - Алматы: Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 552 бет. с.

4. Фармакология антимикробных средств : учеб. пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 784 с.

5. Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий / С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид = Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученым советом КГМУ. - Алматы: Эверо, 2013. - 132 с.

6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.-методическое пособие / ЮКГФА. - ; Утв. на ученом Совете ЮКГФА. - Алматы: Эверо, 2013. - 138 с.

Электрондық басылымдар:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер-класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

2.. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).

3. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керімбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан. (37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.

5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>

6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: "Фармация", бейіндік бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Дәрілік заттарды пайдалануды бағалау және клиникалық-фармакологиялық сараптама.

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: Педиатриялық тәжірибеде, пациенттердің ерекше топтарында және полиморбидтілікте клиникалық және экономикалық тиімділікті ескере отырып, дәрілік заттарды қолдану дағдыларын қалыптастыру және дамыту.

8. Пәннің мазмұны: Балалар мен жаңа туған нәрестелердегі фармакодинамика мен фармакокинетиканың ерекшеліктері. Балалардағы дозаның, дәрілік формалардың және жеткізу құралдарының ерекшеліктері. Дәлелді медицина принциптеріне негізделген балалардағы аурулардың тиімді терапиясы. Фармакокинетика мен фармакодинамиканың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, неонатологияда таңдау мен тиімді қолдануға арналған клиникалық және фармакологиялық тәсілдер.

9. Міндеттер:

- әр түрлі жас топтарында (балалар жасы, геронтология) дәрілік заттарды тиімді пайдалану дағдыларын үйрету;

- дәрілік заттарды тиімді пайдалану бойынша балалар медициналық ұйымдарының жағдайында жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: фармакотерапияда организмнің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, балалар жасындағы ерекшеліктерге назар аударылады

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Балалар тәжірибесінде және ерекше пациенттерде дәрілік заттарды тиімді және қауіпсіз пайдалану туралы білімдерін көрсетеді
ОН2	Пациент үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу, жасын ескере отырып, пациенттерге арналған препараттарды ұтымды таңдау принциптері мақсатында Денсаулық сақтау мамандарымен тиімді әрекеттесе алады
ОН3	Медициналық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін ықтималдарды бағалауға және ең тиімді әдістерді қолдануға қабілетті
ОН4	Медициналық көмек көрсету кезінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау жүйесінің құқықтық және ұйымдастырушылық өрісі шеңберінде әрекет етуге, төтенше жағдайларда базалық және кеңейтілген көмек көрсетуге, ұлт денсаулығын нығайту саясатын жүзеге асыру үшін кәсіпқойаралық командалардың құрамында жұмыс істеуге қабілетті
ОН5	Қолайлы (адекват) зерттеу мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдай алады, арнайы әдебиеттерді сыни тұрғыдан бағалай алады, өзінің күнделікті қызметінде Халықаралық дерекқорларды тиімді пайдалана алады, зерттеу жұмысына қатыса алады
ОН6	Өз бетінше білім алуға және кәсіби команданың басқа мүшелерін оқытуға, пікірталастарға, конференцияларға және үздіксіз кәсіби дамудың басқа түрлеріне белсенді қатысуға қабілетті

12. Пререквизиттер: Жеке топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиттер: кәсіби даму.

14. Әдебиет:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.
3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)
5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с
9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.
10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).
11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной антитромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>

Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G. Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHillEducation, 2018.-1250 p.
2. Goodman end Gilman's A. The Pharmacological Basis of Therapeutics [Text]: textbook / Goodman & Gilman's A.; editor L. L. Brunton . - 13 nd ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

1. Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет
2. Машковский М. Д. Лекарственные средства. 16-е издание. перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. - 1216 с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы / Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева. - Алматы: Литер Принт. Қазақстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимикробных средств : учеб. пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 784 с.
5. Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий / С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид = Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученым советом КГМУ. - Алматы: Эверо, 2013.-132 с.
6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.-методическое пособие / ЮКГФА. - ; Утв. на ученом Совете ЮКГФА. - Алматы: Эверо, 2013. -138 с.

Электрондық басылымдар:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер-класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан. (37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).
4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.
5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>
6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология

2. Дайындық деңгейі: магистратура

3. Білім беру бағдарламасы: «Фармация», бейінді бағыт

4. Курс: 1

5. Элективті пәннің атауы: Фармакологиялық қадағалау және жағымсыз дәрілік реакциялардың мониторингі.

6. Кредиттер саны: 5

7. Мақсаты: ҚР ДСМ негізгі хаттамалары мен бұйрықтарына, дәрілік заттарды ұтымды қолдану үшін Формулярлық жүйенің негіздеріне сәйкес полиморбидтілікті ескере отырып, нақты клиникалық жағдайларда дәрілік заттардың клиникалық және экономикалық тиімділігін ескере отырып, терапияда дағдыларды қалыптастыру.

8. Пәннің мазмұны: фармакологиялық қадағалау. Фармакологиялық қадағалаудың жақсы тәжірибесінің принциптері. Фармакологиялық қадағалау-дәрілік препараттардың айналымы процестерін реттеу құралы. Фармакологиялық қадағалау жүйесі жұмысының негізгі бағыттары. Фармакологиялық қадағалау есеп беру жүйесі. Фармакологиялық

қадағалау жүйесіндегі тәуекелдерді басқару жоспары және оларды азайту жөніндегі шаралар, фармакологиялық қадағалау жүйесіне қатысушылардың рөлі мен міндеттері сенімді фармакологиялық қадағалау жүйелерінің сипаттамалары.

9. Тапсырмалар:

- фармакотерапияның ұтымдылығын арттыру мақсатында жағымсыз дәрілік реакциялардың дамуын анықтауға және болжауға үйрету;
- ҚР фармакологиялық қадағалау жүйесінде жұмыс істеуге үйрету.

10. Пәнді таңдаудың негіздемесі: Тиісті фармацевтикалық практиканы бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2021 жылғы 4 ақпандағы № ҚР ДСМ-15 бұйрығы негізінде Медициналық және фармацевтикалық ұйымдарда фармакологиялық қадағалау жүйесінің жұмыс істеуі.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН1	Дәрілік препаратты қолданудың теріс салдары туралы хабарламаларды анықтау, талдау және бағалау білімі мен дағдыларын көрсетеді.
ОН2	Дәрілік препараттарды қолданудың жағымсыз салдарының даму қаупін болдырмайды.
ОН3	Препараттың елеулі күтпеген жағымсыз реакцияларының жағдайлары туралы есептер жасауға қабілетті.
ОН4	Дәрілік заттардың жанама әсерлерін анықтау, тіркеу мәселелері бойынша денсаулық сақтау саласындағы мамандармен байланысады және ынтымақтастықты жүзеге асырады.
ОН5	Фармакологиялық қадағалау жүйесінде жұмыс істеу дағдыларын дербес дамытуға қабілетті

12. Пререквизиттер: жекелеген топтар мен препараттардың клиникалық-фармакологиялық сипаттамасы және формулярлық жүйе.

13. Постреквизиты: кәсіби даму.

14. Әдебиеттер:

1. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 [Текст]: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова . - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.
  2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016. - 288 с.
  3. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 1-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 320 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-913249).
  4. Құлмағамбетов И. Р. Клиникалық фармакология. 2-бөлім : оқу құралы / И. Р. Құлмағамбетов. - Алматы : New book, 2022. - 376 бет. с. (Шифр 615.03/Қ 74-858117)
  5. Рахимов, Қ. Д. Клиникалық фармакология: оқу құралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2013. – 406 бет.с
  6. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия болезней органов пищеварения [Текст] : Н. Ж. Орманов, Т. Н. Орманов, Г. Ж. Садырханова; Учеб. пособие утв. на ЦМС ЮКГФА. - Шымкент : ЮКГФА, 2013. - 200 с.
  7. Рахимов Қ.Д. Фармакология: оқу құралы. -Алматы:ЖШС"Жания-Полиграф", 2014. - 554бет.с.
  8. Кардиологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с
  9. Орманов , Н. Ж. Ревматологиялық фармакотерапия [Мәтін] : оқу құралы / Н. Ж. Орманов . - Алматы : ЭСПИ, 2021. - 180 бет.
  10. Рациональная фармакотерапия в онкологии [Текст] : рук. для практикующих врачей / под ред. М. И. Давыдова., В. А. Горбунова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 844 с. - (Серия руководств для практикующих врачей).
  11. Клинико-фармак. подходы к периоперационной антитромботической терапии Дюсембаева н.к. , 2016 <https://www.aknurpress.kz/reader/web/1560>
- Ағылшын тілінде

1. Katzung , Bertram G. Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGrawHillEducation, 2018.-1250 p.
2. Goodman end Gilman's A. The Pharmacological Basis of Therapeutics [Text]: textbook / Goodman & Gilman's A.; editor L. L. Brunton . - 13 nd ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2018.-1419 p.

Қосымша әдебиеттер

1. Фармакология: нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтерра", 2017. - 640 бет
2. Машковский М.Д. Лекарственные средства. 16-е издание. перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. - 1216 с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы / Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева. - Алматы: Литер Принт. Қазақстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимикробных средств : учеб. пособие / Т. А. Муминов. - Алматы : Литер Принт. Қазақстан, 2016. - 784 с.
5. Жаугашева, С. К. Фармакологический глоссарий / С. К. Жаугашева, Н. Т. Дилдабекова, Рашид. Саджид = Фармакологиялық глоссарий / сөздік = PHARMACOLOGIC GLOSSARY: соварь. - 2-е изд ; Утв. и рек. к изд. Ученым советом КГМУ. - Алматы: Эверо, 2013.-132 с.
6. Орманов Н. Ж. Фармакологический справочник лекарственных препаратов (классификация, номенклатура, механизм действия и показания к применению): учеб.-методическое пособие / ЮКГФА. - ; Утв. на ученом Совете ЮКГФА. - Алматы: Эверо, 2013. -138 с.

Электронные издания:

1. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер-класс [Электронный ресурс]: учебник / В. И. Петров. - Электрон. текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Консультант врача. Клиническая фармакология. Версия 1.1 [Электронный ресурс] : руководство. - Электрон. текстовые дан. (132 Мб). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы [Электронный ресурс] : оқулық / З. А. Керимбаева [т.б.]. - Электрон. текстовые дан. (37,7 МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 234 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).
4. Калиева Ш.С., Минакова Н.А.. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/835/.
5. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия том 2 / Калиева Ш. С., Симохина Н. А., 2020. - 289 с. <https://www.elib.kz/ru>
6. Калиева Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии / Калиева Ш. С., 2020. - 401 с. <https://www.elib.kz/ru>

1. Кафедра: Фармацевтикалық істі ұйымдастыру мен басқару кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: бейіндік магистратура

3. Білім бағдарламалары: М142-Фармация

4. Курс: 1

5. Элективті пән атауы: Тиісті дистрибьюторлық тәжірибе

6. Кредит саны: 4

7. Мақсаты: фармацевтикалық қызметтің нормаларын, қағидаларын және негізгі қағидастарын сақтау бойынша тиісті дистрибьюторлық тәжірибемен өзара байланыста дәрілік айналыс саласындағы білімді, іскерлікті және дағдыларды қалыптастыру және бекіту.

8. Міндеттері:

- тиісті дистрибьюторлық тәжірибе бойынша жүйелі білімді қалыптастыру;

- фармацевтикалық қызмет бойынша халықаралық және ұлттық құжаттардың негізгі ережелерімен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру;
- дәрілік заттар айналымы сферасында логистикалық жолдарды қолдануды магистранттарға үйрету.

9. Пән мазмұны: Дистрибуция – бөлшек саудада өткізуді қоспағанда, дәрілік заттарды сатып алуға, сақтауға, жеткізуге немесе әкетуге байланысты өндірушілермен немесе тіркеу куәліктерінің иелерімен, импорттаушылармен, басқа дистрибьюторлармен бірлесіп немесе дәрілік заттарды бөлшек саудада өткізуді жүзеге асыратын шаруашылық жүргізуші субъектілермен бірлесіп жүзеге асырылатын қызмет. Зерттеудің пәні GDP тиісті дистрибьюторлық практика негіздері, тауарды өндірушілерден тұтынушыларға жылжытудың ұтымды процесін ұйымдастыру болып табылады.

10. Пәнді таңдау негіздері:

Қазіргі заман шарттарында жаңа дәрілік затты жасап, оның оптимальды бағасын бекіту жеткіліксіз, одан басқа, халық қажеттілігін қанағаттандыру мен емдік - профилактикалық мекемелерді дәрімен қамтамасыз ету мақсатында, нақты белгілі уақытта, өндіру орнынан пайдалану орнына дейін дәрілік заттарды үлестірудің тиімді жолдарын табу қажет. Дистрибуция қызмет өндірушілермен немесе тіркеу куәлігінің иелерімен, импортерлармен, басқа дистрибьюторлармен немесе ДЗ дара сатылымымен айналысатын шаруашылық қызметінің субъектілерімен бірге жүзеге асырылады.

11. Оқыту нәтижелері

Білімі (конгитивті орта)	Шеберлігі мен дағдылары (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби құзыреттіліктері (қарым - қатынастары)
нормативтік-құқықтық құжаттарды, дәрілік заттар айналысы саласындағы логистикалық тәсілдерді, тиісті дистрибьюторлық практика қағидаттарын, фармацевтикалық персоналға қойылатын талаптарды, дәрілік заттар айналысы саласындағы қызметті жүзеге асыру үшін өзін-өзі инспекциялау жүргізу тәртібін дамытатын білімдері мен түсініктерді көрсетеді	тауарларды бөлу арналарын, ДЗ және МБ тұтыну факторларын, жеткізушілер, тапсырыс берушілер туралы ақпаратты талдайды; логистикалық шығындарды бағалау әдістерін және тауарларды бөлу жүйесінде оларды оңтайландыру жолдарын қолданады; жеткізушіден тауарды қабылдауды, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтауды ұйымдастыруға; барлық операциялық рәсімдерді сақтау және оларды құжаттандыру негізінде өзін-өзі инспекциялауды, ақпарат мониторингін жүргізуге; дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың бұрмалануын болдырмау жөнінде шаралар қабылдауға қабілетті; дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме саудада өткізу процесін ұйымдастырудың бірыңғай тәсілін әзірлейді; фармацевтикалық ұйымдардағы тауар	өз пікірін, ақпаратты талдау және синтездеуді ұсына отырып, көпшілік алдында сөз сөйлеу дағдыларын меңгерген; әріптестері және денсаулық сақтау қызметкерлерімен әріптестік, сенімді өзара қарым-қатынас құрады; жұмыста мультимәдениеттілік пен ашықтықты көрсетеді; кәсіби өсумен айналысады, өзін-өзі талдау дағдыларын, жоғары білім деңгейінде оқыту тәжірибесін көрсетеді; деректер базасында ақпарат іздеуді жүргізеді, ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін пайдаланады; ғылыми зерттеулер әдістерін қолданады, ғылыми жұмыстарды жазу кезінде идеяларды әзірлейді және сыни ойлау мен дағдыларды дамытады.

	айналымын айқындайды, қорларды, материалдық ағындарды басқару модельдерін құрады, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды жылжытуда тауардың өмірлік циклын қолдануды, сапа үшін қатерлерді айқындау, талдау және бағалау әдістерін негіздейді.	
--	---	--

12.Пререквизиттер: Фармациядағы тиісті практиканың ұйымдастырушылық негіздері (GXP)

13.Постреквизиттер: Басқарушылық кеңес беру

14. Әдебиет

Негізгі:

1. Тиісті фармацевтикалық практикаларды ұйымдастыру және басқару негіздері : оқулық / К. Д. Шертаева , О. В. Блинова.-Жасулан 2022
2. Шертаева, К. Д. Фармацевтикалық қызметті ұйымдастыру [Мәтін] : оқулық / К. Д. Шертаева. Г.И. Утегенова. - Шымкент : [б. и.], 2021. - 228 бет
3. Организационные и управленческие основы надлежащих практик: учебник / К. Д. Шертаева [и др.]. - Шымкент : [б. и.], 2022. - 180 с.
4. Управление и экономика фармации [Текст]: учебник / под ред. И. А. Наркевича. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2021. - 928 с.
5. Арыстанов, Ж. М. Фармацияның басқарылуы және экономикасы: оқулық / ҚР денсаулық сақтау министрлігі; АстМУҒЫЛ. кеңесі мәжілісінде шығаруға ұсынған. - Алматы: Эверо, 2013. - 452 бет
6. Арыстанов, Ж. М. Управление и экономика фармации учебник - Алматы: Эверо, 2015г.

Қосымша:

1. Сборник Законодательных и нормативно- правовых актов, регулирующих фармацевтическую деятельность в Республике Казахстан: сборник / сост. Б. К. Махатов [и др.]. - Шымкент :Жасулан, 2017. - 380 с.
2. Қазақстан Республикасындағы фармацевтикалық қызметті реттейтін Заңнамалық және нормативтік -құқықтық актілер жинағы: жинақ / құраст. Б. Қ. Махатов [т/б.]. - Шымкент : Жасулан, 2017. - 327 бет.
3. Арыстанов, Ж. М. Организация фармацевтической деятельности: учеб. пособие . - Алматы :Эверо, 2015. - 608 с
4. Арыстанов Ж.М. Фармацевтикалық қызметті ұйымдастыру негіздері.-Эверо,2013ж
5. Хамид Моллах, Майк Лонг, Гарольд Бэйсмен Управление рисками в фармацевтическом производстве: монография/М.Лонг, Г.Бейсмен, пер.с англ. Под общ.ред. А.В. Александровой.-2-е изд.испр.-М.:ВИАЛЕК,2017.-464с

Электрондық ресурс

1. ПОӘК ukma.kz білім беру порталында орналастырылған
2. Академияның кітапхана-ақпараттық орталығының сайты lib.ukma.kz
3. ОҚМА медиатекасы <https://media.skma.edu.kz/>
4. " Aknurpress " сандық кітапханасы www.aknurpress.kz тіркеуден өтіп, SDH-28 жарнамалық кодын көрсетіңіз
5. ОҚМА Репозиторийі <http://lib.ukma.kz/repository/>
6. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана <http://rmebrk.kz/>
7. «Зан» нормативтік-құқықтық актілер базасы <https://zan.kz/ru>
8. «Параграф Медицина» ақпараттық жүйесі <https://online.zakon.kz/Medicine/>
9. "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" 2020 жылғы 7 шілдедегі№ 360-VI Қазақстан Республикасының Кодексі (өзгерістермен және толықтырулармен). 2 тарау, 10 бап; 5 тарау, 3 параграф; 27,28 тарау;https://online.zakon.kz/document/?doc_id=34464437

10. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2021 жылғы 4 ақпандағы № ҚР ДСМ-15 бұйрығы. "Тиісті фармацевтикалық практикаларды бекіту туралы"<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100022167#z13>
11. "Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау және тасымалдау қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 16 ақпандағы № ҚР ДСМ-19 бұйрығы<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100022230#z7>
12. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 17 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-104/2020 бұйрығыДәрілік заттарды көтерме және бөлшек саудада өткізу қағидаларын бекіту туралықұралдар мен медициналық бұйымдар.<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021229#z129>

1. Кафедра: Фармацевтикалық істі ұйымдастыру мен басқару кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: бейіндік магистратура

3. Білім бағдарламалары: М142-Фармация

4. Курс: 1

5. Элективті пән атауы: Басқарушылық кеңес беру

6. Кредит саны: 3

7. Мақсаты: басқарушылық кеңес беруді ұйымдастыру, фармацевтикалық ұйымдарды ұйымдастырушылық диагностикада кеңес беру қызметтердің оңтайлы нәтижелерін алудың ерекше құралдары мен әдістерін қолдану бойынша білім, білік және дағдыларды қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- фармацевтикалық ұйымдардың ұйымдастырушылық диагностикасында басқарушылық кеңес беруді ұйымдастыру әдістерін, арнайы құралдарды қолдану бойынша жүйелі білім беру және дағдыларды қалыптастыру.
- фармацевтикалық қызметкерлерді басқаруда кәсіби-басқарушылық кеңес беруді ұйымдастыру және өткізу және басқарушылық кеңес беруді ұйымдастыру құралдары мен әдістерін қолдану, фармацевтикалық ұйымдардың ұйымдастырушылық диагностикасын ұйымдастыру бойынша іскерлікті қалыптастыру.

9. Пән мазмұны: Кеңесшіні тарта отырып, кәсіпорын басшысы одан нақты шешімдер мен жағдайларға, жаңа идеяларға, зерттеу нәтижелеріне, өз мәселелерін талқылауға немесе жаңа ақпаратқа және кеңесшіден белгілі бір кәсіби білім мен дағдыларды алу мүмкіндігіне қатысты сараптамалық қорытынды алуды күтеді. Басқарушылық кеңес беру пән ретінде табысты басшылардың тәжірибесін жас қызметкерлерге беру, ұйымдардың жұмыс істеуі мен дамуы мәселелері бойынша зерттеу жұмыстарын жүргізуде мамандарды оқыту бойынша қызмет саласын қамтиды.

10. Пәнді таңдау негіздері:

Басқарушылық кеңес беру, пән ретінде, табысты басқарушылардың жас мамандарға тәжірибесін беру, ұйымды дамыту мен қызмет ету мәселелері бойынша зерттеу жұмыстарын жүргізуде мамандарды оқыту бойынша, маңызды және тез дамиды қызмет сферасынан тұрады. Заманауи фармацевтикалық бизнестің табысты даму шарты, фармацевтикалық тауар мен қызмет нарығының сұраныстарын алдын ала болжау екендігінен тұрады. Осы шарттарда басқарушылық кеңес беру қажеттілігі артады, әсіресе, фармацевтикалық ұйымның басқару потенциалы мәселелерді шешуге жеткіліксіз болған жағдайда.

11. Оқыту нәтижелері

Білімі (конгитивті орта)	Шеберлігі мен дағдылары (психомоторлы орта)	Жеке және кәсіби құзыреттіліктері (қарым - қатынастары)
дәрілік заттар айналысы саласындағы қызметті жүзеге асыру үшін басқару әдістері жүйесі, келісімдер нысандары, кеңес беру процесі, басқарушылық	талдаудың заманауи әдістерін қолдана отырып, фармацевтикалық кәсіпорынның ұйымдастырушылық диагностикасын жүргізуге;	өз пікірін, ақпаратты талдау және синтездеуді ұсына отырып, көпшілік алдында сөз сөйлеу дағдыларын меңгерген; әріптестері және денсаулық сақтау

<p>кеңес беру қызметтердің ерекше құралдары туралы білімдері мен түсініктерін дамытады.</p>	<p>ақпаратты жинауға, оны компьютерлік технологияларды пайдалана отырып өңдеуге қабілетті; кеңес беру әдістерін біледі және кеңес беру ұйымының жұмыс нәтижелілігінің өлшемдерін анықтайды; ұйымның күшті және әлсіз жақтарын анықтау үшін ұйымдастырушылық мәселелер матрицасын қолданады, ұйымның мәселелерін, тестілеу нәтижелерін талдайды және типологиялайды және осының негізінде келісімшарттың құрылымы мен мазмұнын, кеңес беру модельдерін, әдістемелік құралдарды, іскерлік ойындар мен тренингтерді әзірлейді.</p>	<p>қызметкерлерімен әріптестік, сенімді өзара қарым-қатынас құрады; кеңесшінің топпен өзара іс-қимыл схемасын таңдайды, жұмыста мультимәдениеттілік пен ашықтықты көрсетеді; кәсіби өсумен айналысады, өзін-өзі талдау дағдыларын, жоғары білім деңгейінде оқыту тәжірибесін көрсетеді; деректер базасында ақпарат іздеуді жүргізеді, ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін пайдаланады; ғылыми зерттеулер әдістерін қолданады, ғылыми жұмыстарды жазу кезінде идеяларды әзірлейді және сыни ойлау мен дағдыларды дамытады.</p>
---	---	---

12.Пререквизиттер: Фармацевтикалық бейіндегі кәсіпорындардағы менеджмент және маркетинг.

13.Постреквизиттер: Кәсіби қызмет

14. Әдебиет

Негізгі:

1. Управление и экономика фармации [Текст]: учебник / под ред. И. А. Наркевича. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2017. - 928 с.
2. Арыстанов, Ж. М. Управление и экономика фармации учебник - Алматы: Эверо, 2015г.
3. Шертаева, К. Д. Фармацевтикалық кеңес: оқу құралы / К. Д. Шертаева, К. Ж. Мамытбаева, Ғ. Ж. Умурзахова ; ҚР Денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Шымкент : Жасұлан, 2013. - 96 бет.
4. Шертаева К. Д. Фармацевтическое консультирование: учеб. пособие / К. Д. Шертаева, Г. Ж. Умурзакова, К. Ж. Мамытбаева ; М-во здравоохранения РК; ЮКГФА. - Шымкент: Жасұлан, 2013. - 81 с
5. Арыстанов, Ж. М. Управление и экономика фармации с основами менеджмента и маркетинга [Текст]: учебник / Ж. М. Арыстанов, Ш. Л. Ахелова, А. Т. Зулпыхарова. - Караганда: Medet Group, 2021. - 590с

Қосымша:

1. Сборник Законодательных и нормативно- правовых актов, регулирующих фармацевтическую деятельность в Республике Казахстан: сборник / сост. Б. К. Махатов [и др.]. - Шымкент: Жасұлан, 2017. - 380 с.
2. Арыстанов, Ж. М. Менеджмент и маркетинг в фармации [Текст]: учебное пособие / Ж. М. Арыстанов, А. Т. Токсеитова. - Алматы: Эверо, 2016. - 532 с.
3. Оспанова, Ж. Б. Психология управления [Текст] : учеб. пособия / Ж. Б. Оспанова. - ; Утв. и рек. к изд. Учен. Советом КГМУ. - Алматы : Эверо, 2014. - 160 с
4. Шертаева, К. Д. Управление персоналом [Текст] : учебное пособие / К. Д. Шертаева, К. Ж. Мамытбаева, А. Д. Жанбырбаева. - Шымкент : ЮКМА, 2018. - 140 с.
5. Нургазина, Ж. К. Управленческий учет [Текст] : учебник / Ж. К. Нургазина ; М-во образования и науки РК. - ; утв. Респ. науч.-практич. центром М-во образования и науки РК. - Алматы : ТОО "BOOKPRINT", 2014. - 411 с.

Қазақстан Республикасындағы фармацевтикалық қызметті реттейтін Заңнамалық және нормативтік -құқықтық актілер жинағы: жинақ / құраст. Б. Қ. Махатов [т/б.]. - Шымкент : Жасұлан, 2017. - 327 бет.

Электрондық ресурс:

1. ПОӘК ukma.kz білім беру порталында орналастырылған
2. Академияның кітапхана-ақпараттық орталығының сайты lib.ukma.kz
3. ОҚМА медиатекасы <https://media.skma.edu.kz/>
4. " Акнурpress " сандық кітапханасы www.aknurpress.kz тіркеуден өтіп, SDH-28 жарнамалық кодын көрсетіңіз
5. ОҚМА Репозиторийі <http://lib.ukma.kz/repository/>
6. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана <http://rmebrk.kz/>
7. «Заң» нормативтік-құқықтық актілер базасы <https://zan.kz/ru>
8. «Параграф Медицина» ақпараттық жүйесі <https://online.zakon.kz/Medicine/>
9. "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI Қазақстан Республикасының Кодексі (өзгерістермен және толықтырулармен). 2 тарау, 10 бап; 5 тарау, 3 параграф; 27,28 тарау; https://online.zakon.kz/document/?doc_id=34464437